Reeks in de kijker

Kriebels in je buik

Dit jaar mogen we de eerste twee titels over het thema emoties in de *Kriebels in je buik*-reeks verwelkomen: *Wat voel jij?* van Pauline Oud voor kinderen vanaf drie jaar en *Kleine hartjes en grote gevoelens* van Nathalie Depoorter voor kinderen vanaf vijf jaar. Pauline schreef en illustreerde ook de *Kriebels in je buik*-boeken *Alles over jouw lichaam*, *Waar komen baby's vandaan?*, *Ja- en nee-gevoelens* en *Mijn familie, jouw familie*. Dankzij Nathalie werd de titel *Bolle buiken en blije baby's* aan de reeks toegevoegd. Ter ere van hun aankomende nieuwe boeken strikten wij Pauline en Nathalie voor een dubbelgesprek.

Dag Pauline en Nathalie! Jullie maken *Kriebels in je buik*-boeken voor twee verschillende publieken: kinderen vanaf drie jaar en kinderen vanaf zeven jaar. Zijn jullie persoonlijk betrokken bij die doelgroepen?

Pauline: Hoewel mijn eigen kinderen al groot en de deur uit zijn, schrijf en illustreer ik reeds zo veel jaren boeken voor kinderen tussen twee en vijf jaar dat die leeftijdscategorie voor mij nog steeds heel dichtbij voelt. Ik vind het telkens weer een fijne uitdaging om thema's die in principe vrij complex zijn, zoals voortplanting en weerbaarheid en zelfvertrouwen, terug te brengen tot de essentie, zodat ze ook voor de jongsten helder worden.

Nathalie: Mijn dochter Charlotte is er intussen negen, maar aan een boek werk je natuurlijk een hele tijd. Met de research voor *Bolle buiken en blije baby's* begon ik al toen Charlotte in het eerste leerjaar zat. Een deel van die research bestond uit superinteressante klasbezoekjes om mijn doelgroep nog beter te leren kennen. Maar ook los van die eerder formele research krijg ik elke dag input van kinderen. Omdat Charlotte enig kind is, vinden we het belangrijk dat er voldoende vriendjes over de vloer komen. Daarnaast geef ik enkele uurtjes creatief schrijven in de school van mijn dochter. Ook op die manier kom ik dus met heel wat kinderen uit uiteenlopende leeftijdsgroepen in contact.

Hoe laten jullie tekst en beeld samenwerken om de boodschap van een boek over te brengen?

Pauline: Omdat ik als illustrator altijd in beelden denk, 'zie' ik tijdens het schrijven of het bedenken van een opzet voor een boek meteen wat ik erbij wil tekenen. Ik weet dus al wat ik niét hoef op te schrijven, namelijk dat wat ik in de beelden laat zien. Zo zorg ik ervoor dat tekst en beeld steeds naadloos op elkaar aansluiten. Ik vind het bovendien heerlijk om extra's aan de beelden toe te voegen die pas bij een volgende lezing gezien zullen worden. Daar maak ik graag gebruik van: extra's die voor verdieping zorgen.

Nathalie: Marianne van der Walle en ik werkten al eerder samen aan *Het grote goedemanierenboek*. Wat ik zo bijzonder vind aan onze match is dat Marianne écht met de tekst aan de slag gaat en er nog een laagje overheen giet. Haar illustraties vertellen niet exact wat in de tekst staat; ze voegen er iets aan toe. Zo geven de illustraties in *Bolle buiken en blije baby's* vaak een knipoog naar thema's die niet uitgebreid aan bod kunnen komen omdat ze het boek te ver zouden leiden, maar die we toch eventjes wilden aanraken. Gezinnen die afwijken van het traditionele mama-papa-kinderen-patroon, bijvoorbeeld. Het was niet haalbaar om al die zaken in detail te behandelen, maar via de illustraties krijg je als ouder of leerkracht wel een aanzet tot een gesprek.

Kunnen jullie ons iets meer vertellen over de ontvangst van jullie boeken?

Pauline: Het blijft altijd fijn om te horen hoe blij lezers zijn met mijn boeken. Ik ben ontzettend dankbaar dat ik boeken kan en mag maken die zo maatschappelijk relevant zijn. Zelf heb ik gemerkt dat er enorm veel behoefte is aan boeken die de onderwerpen uit de *Kriebels in je buik*-reeks aansnijden, zowel vanuit de kinderopvang, scholen als ouders thuis. En dat is wereldwijd zo: vele landen kiezen ervoor om de serie aan te kopen. Het is erg leuk om te weten dat ik heel wat kinderen bereik met mijn boeken!

DE BOEKEN ZORGEN VOOR DOLLE PRET EN RODE OORTJES IN DE KLAS

Nathalie: Van een juf kreeg ik als feedback dat *Bolle buiken en blije baby's* voor dolle pret en rode oortjes zorgde in de klas. Ze zei me dat het niet het soort boek is dat je in één keer voorleest, maar dat het ideaal is als rode draad voor een klasproject. Achteraan in het boek staan ook ideetjes voor doe-activiteiten en zelfs een baby-rap. Zulke dingen werken erg goed in een klascontext. In mijn onmiddellijke omgeving kreeg ik verder vooral reacties van gezinnen waarin er binnenkort een baby bij komt. Zij haalden het boek in huis en lezen het samen met hun kinderen. Ook daar vallen de aanpak en de toon van het boek in de smaak.

Heeft de toekomst nog nieuwe projecten voor jullie in petto?

Pauline: Ik ben nu bezig aan het schrijven van *Wat voel jij?*, het vijfde en laatste deel in de *Kriebels*

in je buik-serie voor kinderen vanaf drie jaar. Dat boek zal over gevoelens en emoties gaan. Tijdens het ontwikkelen van de serie kwamen er echter nog meer belangrijke thema's voorbij waarover eigenlijk ook (bijna) geen boeken te vinden zijn voor mijn jonge doelgroep. Zo is het idee ontstaan om met *Ik, jij & wij* te starten, een nieuwe serie met dezelfde hoofdpersoontjes. Het eerste deel, *Als je papa en mama gescheiden zijn*, ligt al in de winkels. Ook thema's als vriendschap, hulpvaardigheid, samenwerken en nog veel meer staan op het programma. Voor mij als auteur en illustrator is dat een geweldig nieuw project om aan te werken!

Nathalie: Ik werk eigenlijk altijd aan meerdere projecten tegelijk. Momenteel ben ik bijvoorbeeld al volop bezig met de research voor het boek dat ná *Kleine hartjes en grote gevoelens* gaat verschijnen. Dat zal ook deel uitmaken van de *Kriebels in je buik*-reeks en gaat over het aangeven en het respecteren van grenzen. Daarnaast ben ik nog de laatste tekstaanpassingen aan het doen voor *Kleine hartjes en grote gevoelens* op basis van de feedback die ik kreeg van Sensoa en Rutgers. Nadat ik klaar ben met de tekst, duurt het wel een hele poos voordat het boek in de rekken ligt: illustratie, redactie, opmaak, enzovoorts. Er komt heel wat bij kijken!

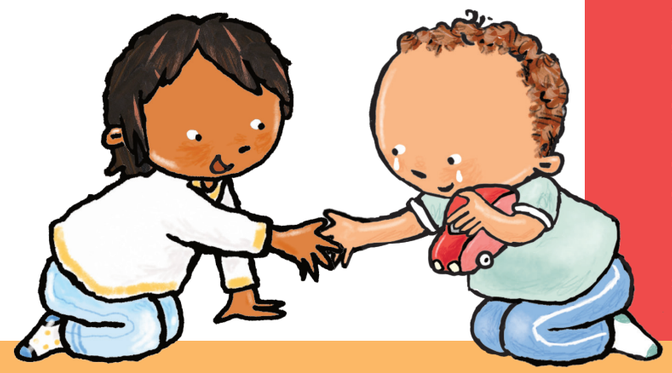

Vorig jaar werd het eerste Vlaams Actieplan ter bestrijding van Seksueel Geweld in het leven geroepen. Een belangrijk deel gaat over preventie, en meer bepaald het investeren in emotionele, relationele en seksuele opvoeding. Met behulp van minister van Justitie en Handhaving Zuhal Demir krijgt elke Vlaamse kleuterschool nu een exemplaar van het boek *Ja- en nee-gevoelens* van Pauline Oud, met bijhorend lesmateriaal.

Eerst en vooral: bedankt dat u onze kinderen weer een beetje meer wereldwijs maakt. Vanwaar die investering in onze allerkleinsten?

Zuhal Demir: Ik heb zelf een jonge dochter van drie jaar, Rozanne, en vind het erg belangrijk dat zij weet dat ze voor zichzelf mag opkomen en dat ze niets moet laten gebeuren dat ze niet fijn vindt, maar ook dat zij zelf niets moet doen dat anderen niet fijn vinden. Want jong geleerd is oud gedaan. We kunnen niet jong genoeg duidelijk maken dat het de normaalste zaak van de wereld is om grenzen te respecteren. Jongeren beseffen te vaak niet dat 'nee' echt 'nee' is.

De behoefte aan emotionele, relationele en seksuele opvoeding zien we helaas te dikwijls.

Zuhal Demir: Voor de zomer verschenen er nog berichten in de media over enorme chatgroepen waar mensen foto's en filmpjes van anderen delen om hen te vernederen. Ik vind het verschrikkelijk dat 100.000 jongeren het normaal vinden om zulke beelden te verspreiden. Met het Actieplan hoop ik ervoor te zorgen dat mijn dochter binnen tien jaar terugkijkt naar zulke berichten en zich niet kan voorstellen dat dit ooit de realiteit was. We zijn het onze zonen en dochters verschuldigd om de lat zo hoog mogelijk te leggen, om een veiligere samenleving te creëren waarin de grenzen die ze stellen ook gerespecteerd worden.

DE WAARDE VAN BOEKEN VALT NIET TE ONDERSCHATTEN

Die mooie en veilige toekomst past helemaal bij de leuze van Clavis Uitgeverij: 'De wereld van morgen zal eruitzien als de dromen van de kinderen van vandaag.'

Zuhal Demir: De waarde van boeken valt niet te onderschatten. Je kunt een boek vastnemen, de juf kan eruit voorlezen, je kunt in de bib op zoek gaan naar al die nieuwe verhalen en avonturen. Boeken brengen gezinnen ook samen: ouders die voorlezen voor het slapengaan, verhalen uitwisselen met de broer of zus ... Als ik naar mijn eigen gezin kijk, kan ik boeken daar niet uit wegdenken.

***Ja- en nee-gevoelens* zal nu niet alleen thuis worden voorgelezen, maar ook in het onderwijs. Met het extra lesmateriaal wordt de hele klas zelfs betrokken in een dialoog.**

Zuhal Demir: Die aanpak is een van de redenen waarom ik het boek heb gekozen voor deze actie. Door echt samen met de kinderen aan de slag te gaan, kun je hen nog actiever betrekken en krijg je ook meer inzicht in hoe de kinderen de verhalen beleven. En met de bevindingen die uit die gesprekken naar voren komen, kunnen leerkrachten aan de slag gaan. Het verhaal eindigt niet wanneer het boek uit is, het begint daar pas.

Een reeks als *Kriebels in je buik* zet ook in op diversiteit. Boeken zijn immers een waardevol middel om een stukje van de wereld te tonen dat de lezers misschien nog niet kennen, om mensen te ontmoeten die kinderen thuis niet tegenkomen.

Zuhal Demir: We leven in een diverse maatschappij met verschillende gezinssituaties die er elk hun eigen levensopvattingen op nahouden. Het spreekt voor zich dat dat zich vertaalt in het boek. Maar we mogen niet blind zijn voor de drempels en problemen die een diverse maatschappij met zich meebrengt. Culturele verschillen zijn er, die moeten we niet verzwijgen. *Kriebels in je buik* kan een handige tool zijn om eventuele knelpunten of drempels bespreekpaar te maken.

Is er een boek uit uw jeugd dat u is bijgebleven?

Zuhal Demir: *De lege cel* van René Swartenbroekx: het verhaal van Johan, die verliefd wordt op Immihan, een Turks meisje van zestien. Haar vader wil haar echter in Turkije uithuwelijken. Een gemengde relatie is not done, zeggen de tradities. Uiteindelijk wordt het meisje uitgehuwelijkt en sterft de jongen. Een Romeo-en-Julia-verhaal in tijden van Turkse migratie, zou je kunnen stellen. Als ik eraan denk, hoor ik nog steeds de woorden van mijn moeder. Zij was tegen de traditie van uithuwelijken en spoorde ons altijd aan om ons hart te volgen en te trouwen met wie we wilden. Liefde kent geen kleur. Een van de mooiste lessen uit mijn leven, mede dankzij het boek.